

METODIKA K VYHLÁŠCE
Č. 177/2009 SB., O BLIŽŠÍCH
PODMÍNKÁCH UKONČOVÁNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH
ŠKOLÁCH MATURITNÍ ZKOUŠKOU,
VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ
VE SVĚTLE DOTAZŮ ZE ŠKOL

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Praha, 25. listopadu 2022

METODIKA K VYHLÁŠCE Č. 177/2009 SB., O BLIŽŠÍCH PODMÍNKÁCH UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH MATURITNÍ ZKOUŠKOU, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

MŠMT na základě dotazů ze škol vydává **aktualizovanou metodiku**, prostřednictvím které vám shrnujeme fakta týkající se ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou.

Témata, na která bylo nejvíce dotazů, jsou pro zvýraznění barevně označena.

Termíny konání zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky

V jarním zkušebním období se didaktické testy konají v období od 2. května do 15. května. Konkrétní termíny konání didaktických testů v jarním zkušebním období určí ministerstvo nejpozději do 15. srpna, který předchází školnímu roku, v němž se maturitní zkouška koná. Časový rozvrh konání didaktických testů (dále jen „jednotné zkušební schéma“) určí ministerstvo do 15. ledna školního roku, v němž se maturitní zkouška koná.

Zkoušky profilové části maturitní zkoušky se v jarním zkušebním období konají v období od 16. května do 10. června. V podzimním zkušebním období se konají od 1. září do 20. září.

Zkoušky konané formou písemné zkoušky (dále jen „písemná zkouška“), **také zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka konané formou písemné práce** (dále jen „písemná práce“) a zkoušky konané formou praktické zkoušky (dále jen „praktická zkouška“) se konají nejdříve 1. dubna. V případech, kde to povaha zkoušky vyžaduje, je možné praktickou zkoušku a písemnou zkoušku konat i v dřívějším termínu.

V podzimním zkušebním období se didaktické testy konají v období od 1. září do 10. září. Konkrétní termíny konání didaktických testů v podzimním zkušebním období určí ministerstvo nejpozději **do 15. ledna** před konáním maturitní zkoušky v následujícím školním roce. Jednotné zkušební schéma určí ministerstvo nejpozději do 15. srpna před konáním maturitní zkoušky a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Přihlašování k maturitní zkoušce

Termíny přihlašování k maturitní zkoušce:

pro jarní zkušební období do 1. prosince

pro podzimní zkušební období do 25. června

Škola předá žákovi potvrzený výpis z přihlášky z informačního systému Centra nejpozději do 5 dnů od předání údajů Centru, tj. nejpozději do 5 dnů od 15. prosince pro jarní zkušební období nebo od 30. června pro podzimní zkušební období. V případě nesouladu údajů uvedených ve výpisu žák zašle škole do 5 dnů správné údaje. **Nadále se tedy nepožaduje, aby žák svým podpisem stvrzoval správnost údajů** uvedených ve výpisu, má se za to, že údaje jsou správné; pokud ne, žák zašle opravený výpis.

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Společná část maturitní zkoušky je konána pouze formou didaktických testů.

Povinně každý maturující žák koná didaktický test z českého jazyka a literatury. Dále si volí mezi didaktickým testem z cizího jazyka (takového cizího jazyka, který je v nabídce školního vzdělávacího programu daného oboru vzdělání a který splňuje povinnou dotaci hodin pro profilové zkušební předměty) nebo didaktickým testem z matematiky.

V rámci nepovinných zkoušek si může žák zvolit zkoušku z cizího jazyka nebo matematiky a **nepovinnou zkoušku ve formě didaktického testu z matematiky rozšiřující**.

Didaktické testy jsou hodnoceny pouze „uspěl/neuspěl“. Hodnocení „uspěl“ tedy není podmínkou pro připuštění žáka k profilovým zkouškám, ale podmínkou pro získání maturitního vysvědčení.

Na vysvědčení o maturitní zkoušce je uveden: **uspěl(a) s procentuálním vyjádřením úspěšnosti**. Převedení procentuální úspěšnosti na známky např. pro potřeby zahraničního studia umožňuje **Europass**¹.

Zkouška z českého jazyka a literatury

Didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura trvá 85 minut a žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu z českého jazyka a literatury o 30 minut a má možnost použít překladový slovník.

Zkouška z cizího jazyka

Žák může zvolit pouze takový cizí jazyk, který je ve škole vyučován a který splňuje povinnou dotaci hodin pro profilové zkoušky ve školním vzdělávacím programu daného oboru vzdělání, ve kterém se žák vzdělává, tj. čtyři týdenní vyučovací hodiny za celou dobu vzdělávání. (Musí se zároveň jednat o cizí jazyk uvedený v § 7 vyhlášky – anglický, francouzský, německý, ruský a španělský jazyk.)

Didaktický test ze zkušebního předmětu cizí jazyk trvá 110 minut, z toho 40 minut poslechová část testu a 70 minut část testu ověřující čtení a jazykové vědomosti a dovednosti.

Zkouška z matematiky

Didaktický test z matematiky trvá 135 minut. Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu o 10 minut a umožňuje se při konání didaktického testu použít překladový slovník.

(Žák, který koná didaktický test z matematiky, bude mít v profilové části o 1 známku méně, neboť na konání didaktického testu z matematiky již nenavazuje žádná povinná profilová zkouška.)

Pokud si žák vybere v rámci společné části zkoušku z matematiky, nemá to vliv na jeho možnost volby zkoušky z matematiky i v profilové části, pokud tato bude ředitelem školy stanovena mezi povinnými nebo nepovinnými (volitelnými) zkouškami.

Nepovinná zkouška z matematiky rozšiřující

Nově je mezi nepovinné zkoušky společné části maturitní zkoušky zařazena zkouška ze zkušebního předmětu „matematika rozšiřující“. Didaktický test z matematiky rozšiřující trvá 150 minut. Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu o 15 minut a umožňuje se při konání didaktického testu použít překladový slovník.

Organizace společné části maturitní zkoušky

Centrum distribuuje zkušební dokumentaci do zkušebního místa v bezpečnostních schránkách nejpozději poslední pracovní den před zahájením didaktických testů. V den příslušné zkoušky ředitel školy za přítomnosti

¹ <https://europass.cz/dodatek-k-osvedceni-prevadi-procenta-uspesnosti-maturity-na-znamky>

komisaře vyjme zkušební dokumentaci pro příslušný předmět a nejdříve 20 minut před zahájením příslušné zkoušky předá za přítomnosti komisaře zadavateli. Ani v tomto procesu se tedy nic nemění.

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Ředitel školy může do nabídky povinných zkoušek profilové části maturitní zkoušky zařadit pouze předměty nebo jiné ucelené části vzdělávacího obsahu, jejichž **součet týdenních vyučovacích dob v jednotlivých ročních stanovených učebním plánem** školního vzdělávacího programu činí za celou dobu vzdělávání nejméně 4 vyučovací hodiny. **Pokud je obsahem zkoušky více obsahově příbuzných předmětů nebo jiných ucelených částí vzdělávacího obsahu školního vzdělávacího programu, pak se jejich týdenní vyučovací doby sčítají.**

(Součet týdenních vyučovacích dob za celou dobu vzdělávání odráží počet hodin vyučovaných v týdnu za celou dobu vzdělávání, např. předmět vyučovaný 2 hodiny týdně ve třetím a čtvrtém ročníku dosahuje celkové dotace 4 hodin (0-0-2-2), obdobně jako předmět vyučovaný jednu hodinu týdně po čtyři roky vzdělávání (1-1-1-1).

Př.: žák může konat maturitní zkoušku z německého jazyka i v případě, že jej ve škole nestuduje, ale musí být současně splněna hodinová dotace podle školního vzdělávacího programu, tj. německý jazyk musí být součástí školního vzdělávacího programu a splňovat minimální hodinovou dotaci. Dotace hodin podle školního vzdělávacího programu tedy ovlivňuje rozhodování ředitele školy při stanovování povinných zkoušek, ze kterých si žák může k vykonání maturitní zkoušky vybírat, přestože daný zkušební předmět nemusí vůbec navštěvovat, např. v případě žáka z bilingvní rodiny.

Není-li však německý jazyk ve školním vzdělávacím programu v dotaci minimálně 4 hodiny, pak nemůže být ředitelem školy zařazen do nabídky povinných či nepovinných zkoušek, tudíž si žák nemůže německý jazyk ani zvolit (ani pro společnou ani pro profilovou část).

Výše uvedený minimální rozsah týdenní vyučovací doby neplatí u zkráceného studia podle § 85 školského zákona na zkoušky podle § 14a až 14d vyhlášky č. 177/2009 Sb.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury, a pokud si žák ve společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk, ze zkoušky z tohoto cizího jazyka, a **z dalších 2 nebo 3 povinných zkoušek** dle § 79 odst. 1. Počet dalších povinných zkoušek je taktéž dán RVP a o konkrétním počtu pro všechny žáky daného oboru vzdělání rozhodne ředitel školy. Z toho vyplývá, že není možné, aby dva žáci téhož oboru vzdělání konali rozdílný počet dalších povinných zkoušek.

(Např. pokud pro gymnázium ředitel školy určí 2 další povinné zkoušky, může stanovit, že 1 z těchto dvou musí být zkouškou z cizího jazyka nebo matematiky, avšak nemůže stanovit, že žák, jenž si nezvolil zkoušku z cizího jazyka ve společné části, bude konat v profilové části vedle dvou dalších zkoušek z nabídky také profilovou zkoušku z cizího jazyka. Může tedy nastat situace, kdy při stanovení dalších povinných zkoušek profilové části v počtu 2 budou žáci, kteří si zvolí ve společné části cizí jazyk konat celkem 4 profilové zkoušky a budou mít tedy na maturitním vysvědčení 4 známky a žáci, kteří si ve společné části zvolí matematiku, budou konat celkem 3 profilové zkoušky a budou mít na vysvědčení 3 známky. Obdobně v případě, že ředitel školy stanoví 3 další povinné zkoušky v profilové části.)

Společná pravidla pro písemnou práci z českého jazyka a literatury a cizího jazyka

Při konání písemné práce z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka každý žák sedí v samostatné lavici.

V průběhu zkoušky je zakázána vzájemná komunikace mezi žáky. V průběhu maturitní zkoušky mohou žáci používat pouze povolené pomůcky. Při konání maturitní zkoušky není u žáků a asistentů dovolena přítomnost elektronických komunikačních prostředků.

V jedné učebně může být nejvýše 14 žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky.

Zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka se konají vždy **formou písemné práce a formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí.**

(Není rozhodující, jedná-li se o cizí jazyk, ke kterému se žák hlásí ve společné části, či jedná-li se o zkoušku z cizího jazyka konanou pouze v profilové části. Z toho důvodu není možné, aby se žák hlásil ke konání zkoušky ze stejného předmětu dvakrát, ale je možná varianta, že žák, který ve společné části konal zkoušku z matematiky nebo např. anglického jazyka, může v profilové části zvolit např. německý jazyk, z něhož bude konat pouze písemnou práci a ústní zkoušku.)

Profilová zkouška z českého jazyka a literatury

Písemná práce z českého jazyka a literatury

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je 250 slov, tj. nejmenší možný počet slov, při kterém lze práci hodnotit je 250; písemná práce trvá nejméně 110 minut včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

Pro písemnou práci ředitel školy stanoví nejméně 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.

Ředitel školy určí způsob záznamu vytvářeného textu a seznámí s rozhodnutím žáky nejpozději 2 měsíce před konáním příslušné zkoušky. Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky daného oboru vzdělání příslušné školy. Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas; v případě stejného zadání písemné práce pro více oborů vzdělání téže školy konají ve stejný den a čas písemnou práci žáci těchto oborů.

Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání písemné práce z českého jazyka a literatury o 40 %. Při konání písemné práce může použít překladový slovník a Slovník spisovné češtiny.

(Obsah a témata jsou výlučně v gesci jednotlivých škol, stejně jako hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury. Kritéria hodnocení musí být stanovena předem a maturující žáci s nimi musí být seznámeni nejpozději před zahájením zkoušky. Kritéria hodnocení by měla brát v úvahu stylistickou úroveň vypracování textu, dodržení tématu, slohového útvaru a bohatství lexika, stejně jako oblast gramatiky, morfologie s důrazem na syntaktickou stavbu textu.

Stanovením kritérií můžete určit princip bodového hodnocení, sledují se jevy jako téma a obsah, funkčnost textu vzhledem ke komunikační situaci. Pokud práce obsahuje odchylky od zadání, vykazuje gramatické nesrovnalosti, chudou slovní zásobu apod., snižujete bodové hodnocení. Rozsah a jeho dodržení je pro práci zásadní, **žákům je potřeba sdělit, že minimální rozsah je potřeba dodržet**, pak v kritériích můžete navýšit rozsah práce na 300 slov, ale práci obsahující méně než 250 slov již nebudete hodnotit kvůli nedodržení rozsahu, bez ohledu na kvalitu jejího zpracování.

I když víme, že pro hodnocení je stěžejní celkové vyznění textu, tudíž skvělá, lexikálně bohatá práce, která je gramaticky správná, je vhodné upozornit žáky, jak se slova počítají (dvouslovný název města za jedno slovo, obdobně jako jména, data), aby nedocházelo ke zbytečným nedorozuměním.)

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury před zkušební maturitní komisí

(Ústní zkouška zachovává obdobné znaky jako v letech minulých, jen přestávají platit kritéria hodnocení stanovená Centrem, pedagog je zkoušejícím, nejedná se nadále o hodnotitele ústní zkoušky. Způsob a kritéria hodnocení včetně hranice úspěšnosti navrhuje ředitel školy.)

Ředitel školy určí v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem daného oboru vzdělání maturitní seznam **nejméně 60 literárních děl**. Ředitel školy s více obory vzdělání může vytvořit jeden maturitní seznam literárních děl, který obsahuje literární díla pro různé obory vzdělání. Zároveň ředitel školy stanoví **kritéria pro sestavení vlastního seznamu** literárních děl žákem. Maturitní seznam literárních děl a kritéria platí i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku.

Z maturitního **seznamu literárních děl** a v souladu s **kritérii** žák připraví **vlastní seznam literárních děl** v počtu stanoveném ředitelem školy; nejnižší počet literárních děl v žákovském seznamu je **20**. Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě **do 31. března** roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a **do 30. června** roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období.

Bezprostředně před zahájením přípravy k **ústní zkoušce** si **žák vylosuje číslo pracovního listu**. **Příprava k ústní zkoušce trvá 15 až 20 minut (dle rozhodnutí ředitele školy)**. **Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut**. **V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu**. Neodevzdá-li žák do 31. března, resp. do 30. června, vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání.

Ústní zkouška se uskutečňuje **formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla**. Ředitel školy zajistí **pracovní listy pro žáky k dílům z jejich vlastních seznamů** literárních děl. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

Hodnocení profilové zkoušky z českého jazyka a literatury

U zkoušky z českého jazyka a literatury tvoří hodnocení písemné práce 40 % a ústní zkoušky 60 %. Je na škole samotné, zda výsledná známka bude vypočtena z jednotlivých bodů či procentuální stupnice.

Ústní zkouška má vyšší hodnotu, podle jejího hodnocení na stupnici 1–4 převáží známka celkového hodnocení.

Z písemné práce hodnocen žák 2, z ústní zkoušky hodnocen 3, výsledné hodnocení: dobrý. Způsob a kritéria hodnocení každé zkoušky nebo její části včetně hranic úspěšnosti navrhuje ředitel, nejpozději před konáním první zkoušky schvaluje zkušební maturitní komise.

Způsob hodnocení – stanovuje podle jaké stupnice (známky, bodové škály, procenta) probíhá hodnocení.

Kritéria hodnocení stanovují hranice úspěšnosti jednotlivých zkoušek, dále specifikují minimální a maximální hodnocení, tj. jaké bodové či procentuální hodnocení odpovídá jakému výsledku.

Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.

(V případě, že žák nevykonal úspěšně písemnou práci, neprospěl, a to i v případě, že by z ústní zkoušky získal plný počet bodů nebo známku výbornou.)

Zkouška z cizího jazyka

Maturitní zkouška z cizího jazyka v profilové části probíhá dle § 73 školského zákona dle rámcového vzdělávacího programu daného oborem vzdělání.

Účelem maturitní zkoušky je ověřit, jak žáci dosáhli cílů vzdělávání stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem v příslušném oboru vzdělání, zejména ověřit úroveň klíčových vědomostí a dovedností žáka, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání nebo výkon povolání nebo odborných činností.

Písemná práce z cizího jazyka

Písemnou práci z cizího jazyka se rozumí vytvoření souvislého textu nebo textů v celkovém minimálním rozsahu **200 slov, hodnotit lze práci, která obsahuje 200 a více slov**; písemná práce trvá **nejméně 60 minut** včetně času na volbu zadání. **Při konání písemné práce má žák možnost použít překladový slovník.**

Ředitel školy stanoví **1 nebo více zadání**, která se **žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky**. Pokud je stanoveno více než 1 zadání, **žák si po zahájení zkoušky 1 zadání zvolí**. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání, popřípadě výchozí text k zadání. **Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.**

Zadání písemné práce z konkrétního cizího jazyka jsou stejná pro všechny žáky daného oboru vzdělání příslušné školy. **Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas. V případě stejného zadání písemné práce pro více oborů vzdělání téže školy konají ve stejný den a čas písemnou práci žáci těchto oborů.**

(Žák napíše jednoduchý souvislý text na známá témata nebo na témata z oblasti svých zájmů, témata související s běžným životem, prací, koníčky, aktuálním děním atd. Prokáže, že umí plynule vyprávět příběh nebo v hrubých rysech přiblížit obsah knihy či filmu a vylíčit své reakce, popsat zážitky a události, sny a stručně zdůvodnit a jednoduše vysvětlit své názory a plány a srozumitelně vyjádřit podstatu myšlenky. Dokáže k vyjádření používat širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reagovat.

Stanovením kritérií lze určit princip bodového hodnocení, sledují se jevy jako téma a obsah, funkčnost textu vzhledem ke komunikační situaci. Pokud práce obsahuje odchylky od zadání, vykazuje gramatické nesrovnalosti, chudou slovní zásobu apod., sníží se bodové hodnocení.

Rozsah a jeho dodržení je pro práci zásadní, **žákům je potřeba sdělit, že minimální rozsah je potřeba dodržet**, pak v kritériích lze stanovit, např. že práce může být v rozsahu 200–250 slov, ale práci obsahující méně než 200 slov již nelze hodnotit kvůli nedodržení rozsahu.)

Zadání mohou tvořit např. 2 texty o různých délkách, v takovém případě je nutné popsat v kritériích, jak obě části budou hodnoceny, jaké jsou minimální rozsahy jednotlivých textů, kdy bude text ještě hodnocen.

Zadání písemné práce v úrovni B1 by mělo obsahovat téma (název zadání), popř. výchozí text v cizím jazyce, např. „My Hobby“, ale konkrétní instrukce a pokyny týkající se rozsahu, slohového útvaru a náležitostí, jež práce musí obsahovat, mohou být uvedeny v češtině.

Ústní zkouška z cizího jazyka před zkušební maturitní komisí

Účelem maturitní zkoušky je dle § 73 školského zákona ověřit, zdali žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených rámcovým vzdělávacím programem. Tímto ustanovením se stanoví i úroveň maturitní zkoušky z cizího jazyka v profilové části v jednotlivých oborech vzdělání. Pro obory gymnázií je v rámcovém vzdělávacím programu u prvního cizího jazyka stanovena úroveň B2 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR), u dalšího cizího jazyka B1 dle SERR. U oborů M a L je výstupní úroveň pro první cizí jazyk stanovena na úroveň B1 dle SERR.

Ředitel školy v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem **stanoví 20 až 30 témat**. Témata jsou platná i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku.

Ústní zkouška z cizího jazyka koresponduje s podmínkami všech profilových zkoušek konaných formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí dle § 16 vyhlášky č. 177/2009 Sb. **Všechny zkoušky konané formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí musí být monotematické.**

Ústní zkouška z cizího jazyka se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím **pracovního listu** obsahujícího **1 nebo více zadání ke konkrétnímu tématu**. U oborů vzdělání s kódovým označením kategorie dosaženého vzdělání **M a L je součástí pracovního listu i zadání ověřující znalost terminologie vztahující se ke vzdělávací oblasti odborného vzdělávání.**

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje 1 téma. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 až 20 minut (dle rozhodnutí ředitele školy). Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát stejné téma.

(Pracovní list je monotematický, z toho vyplývá, že pod vhodně zvoleným obecnějším tématem se může při řízeném rozhovoru nad pracovním listem využít více takových zadání, která z daného tématu vycházejí, ale mohou ověřovat různé maturantovy kompetence. Obdobně tomu tak bylo i v letech předchozích v rámci 4 zadání v jednom pracovním listu (z toho 3. z nich si tvořila většina škol sama a zaměřila ho na odborný profil absolventa).

Současný požadavek vyplývající z vyhlášky č. 177/2009 Sb., na sjednocení principu ústní zkoušky konané před zkušební maturitní komisí s ostatními zkouškami konanými touto formou i z jiných předmětů vychází z toho, že všechna zadání v pracovním listu musí vycházet z vylosovaného zastřešujícího tématu. Pracovní list může obsahovat úryvek z textu, obrázek, graf apod., na kterých zkoušející mohou ověřit různé znalosti či schopnosti zkoušeného.

Všetchna zadání, která budou tvořit pracovní list, se obsahově musí vztahovat k vylosovanému tématu. Odborná terminologie v případě oborů vzdělání s kódovým označením kategorie dosaženého vzdělání M a L vylosované téma doplňuje, pokud je to s ohledem na RVP možné. Použití zadání z dřívějších pracovních listů od CZVV je možné, pokud budou jednotlivá zadání vhodně sestavena tak, aby tematicky odpovídala losovaným tématům. Nad přípravou pracovních listů je vhodná vzájemná spolupráce učitelů cizích jazyků a učitelů odborných předmětů, aby ověřované znalosti u maturitní zkoušky odpovídaly reálným potřebám jak osobního, tak i profesního života. Proto je vhodné zvolit alespoň 20 takových témat, která byla v průběhu středoškolského studia dostatečně probrána a byla na ně již v průběhu studia navázána znalost odpovídající odborné terminologie.

Hodnocení profilové zkoušky z cizího jazyka

U zkoušky z cizího jazyka tvoří hodnocení písemné práce 40 % a ústní zkoušky 60 %. Je na škole samotné, zda výsledná známka bude vypočtena z jednotlivých bodů či procentuální stupnice. Způsob a kritéria hodnocení každé zkoušky nebo její části včetně hranic úspěšnosti navrhuje ředitel, nejpozději před konáním první zkoušky schvaluje zkušební maturitní komise.

Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.

Společná ustanovení ke konání zkoušek profilové části maturitní zkoušky

Ředitel školy zveřejní konkrétní **délku konání a rozsah textu písemné práce, maturitní seznam literárních děl a kritéria pro sestavení žakovského seznamu literárních děl, podrobnosti o délce obhajoby maturitní práce, délce a způsobu konání písemné zkoušky a praktické zkoušky spolu s nabídkou zkoušek profilové části maturitní zkoušky na veřejně přístupném místě ve škole i způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to nejpozději 7 měsíců před konáním první zkoušky profilové části maturitní zkoušky.**

V případě, že ředitel školy stanoví pro konání zkoušek z dalších zkušebních předmětů kombinaci 2 nebo více forem uvedených v § 15 až 18 vyhlášky č. 177/2009 Sb., postupuje se při konání jednotlivých částí zkoušky podle ustanovení vyhlášky vztahujícího se k příslušné formě zkoušky.

V případě, že součástí nabídky zkoušek profilové části maturitní zkoušky pro daný obor vzdělání je zkouška z cizího jazyka, z kterého žák nekoná povinnou zkoušku společné části maturitní zkoušky, koná žák tuto zkoušku také ve formě písemné práce a ústní zkoušky.

Pro konání písemné práce a písemné zkoušky stanoví ředitel školy způsob záznamu vytvářeného textu, a seznámí s tímto rozhodnutím žáky nejpozději 2 měsíce před konáním příslušné zkoušky.

(Způsobem záznamu je myšlena varianta rukopisná či strojopisná, tj. ředitel školy může rozhodnout o tom, že žáci budou zkoušky konané těmito formami konat na počítači.)

Nahrazující zkouška z cizího jazyka

Zkoušku z cizího jazyka, k jejímuž konání se žák přihlásil podle § 4 odst. 2 písm. c) nebo e) vyhlášky č. 177/2009 Sb., lze nahradit výsledkem standardizované zkoušky podle školského zákona dokládajícím jazykové znalosti žáka **na jazykové úrovni stanovené rámcovým vzdělávacím programem daného oboru vzdělání, nebo na úrovni vyšší podle SERR, nejméně však na úrovni B1 podle SERR.** Pro gymnázia musí být úroveň zkoušky minimálně B2.

(Nahradit lze profilovou část maturitní zkoušky z cizího jazyka, tj. i písemnou práci a ústní zkoušku navázanou na konání didaktického testu; didaktický test ve společné části žák koná vždy. Nahradit lze jednu povinnou a jednu nepovinnou zkoušku z cizího jazyka. **Povinnou zkoušku lze nahradit pouze za předpokladu, že v profilové části maturitní zkoušky žák koná alespoň 4 zkoušky.** Pokud by ředitel školy stanovil vlastní další 2 profilové zkoušky, mimo zkoušky z jazyků navázaných na společnou část, a žák si ve společné části zvolil didaktický test z matematiky, pak nemůže zkoušku z cizího jazyka nahradit výsledkem standardizované zkoušky. Na možnost nahrazení nepovinné zkoušky z cizího jazyka se stanovený počet povinných zkoušek v profilové části nevztahuje.

Všichni žáci jednoho oboru vzdělání musí mít stejný počet povinných zkoušek profilové části – není možné, aby ti, kteří si vyberou ve společné části cizí jazyk měli v profilové části 2 další povinné zkoušky a žáci, kteří si vyberou ve společné části matematiku, měli v profilové části 3 další povinné zkoušky.

Př: Pokud žák ve společné části koná zkoušku z ČJL a z CJ a v profilové části ředitel školy stanoví další dvě zkoušky, tj. v profilové části žák koná 2 zkoušky navazující + 2 další dvě další profilové zkoušky = 4, v takovém případě může žák nahradit písemnou práci a ústní zkoušku z cizího jazyka.

V případě, že žák ve společné části koná zkoušku z ČJL a z MAT a v profilové části koná pouze navazující zkoušku z ČJL + další 2 zkoušky, tj. pouze 3 zkoušky, v takovém případě nemůže žák zkoušku z cizího jazyka nahradit.

Koná-li žák ve společné části ČJL + MAT a v profilové části koná navazující zkoušku z ČJL + další 3 zkoušky = 4 zkoušky, může nahradit profilovou zkoušku z cizího jazyka v profilové části.

Ředitel školy možnost nahrazujících zkoušek musí stanovit 7 měsíců před konáním první zkoušky v profilové části, určí, které zkoušky umožní ze seznamu zveřejněného ministerstvem nahradit a v jaké jazykové úrovni dle SERR.

Odlišnosti konání maturitní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky mají podle závažnosti svého znevýhodnění právo na úpravu prostředí, navýšení časového limitu, obsahové a formální úpravy zadání zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky, odlišnosti v hodnocení, použití kompenzačních pomůcek, tlumočení a technickou nebo speciálně pedagogickou asistenci a přepis řešení zkoušek do záznamových archů v souladu s doporučením vydaným školským poradenským zařízením. Podrobnější vymezení těchto služeb je uvedeno v příloze č. 3 k vyhlášce č. 177/2009 Sb.

Uzpůsobené podmínky stanovené pro konání ústních zkoušek a písemných prací z jazyků ve společné části se od jarního zkušebního období 2021 aplikují na konání těchto zkoušek v profilové části.

(Škola bude ve spolupráci se školským poradenským zařízením navazovat na opatření, s nimiž se žáky pracovali a hodnotili je po celou dobu vzdělávání.)

CELKOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠEK

Hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky

MŠMT zveřejní kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky způsobem umožňujícím dálkový přístup do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná. **Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud dosáhne alespoň hranice úspěšnosti.** Hranici uvede Centrum v testových sešitech didaktických testů.

I nadále platí, že didaktický test je vyhodnocován Centrem a že výsledky didaktických testů zpřístupní Centrum řediteli školy prostřednictvím informačního systému Centra v jarním zkušebním období nejpozději do **15. května**, v podzimním zkušebním období nejpozději **do 10. září**.

Ředitel školy zpřístupní žákům výsledky v nejbližším možném termínu formou protokolu o výsledcích didaktických testů žáka. Protokol zhotoví ředitel školy prostřednictvím informačního systému Centra pro každého žáka, který konal didaktický test.

Didaktické testy společné části maturitní zkoušky se hodnotí slovně „uspěl(a)“ nebo „neuspěl(a)“ s procentuálním vyjádřením úspěšnosti. Převedení procentuální úspěšnosti na známky např. pro potřeby zahraničního studia umožňuje Europass.

Pokud žák zkoušku nekonal, uvádí se v protokolu u příslušného zkušebního předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“.

Hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky

Každá zkouška profilové části je hodnocena zvlášť.

Způsob a kritéria hodnocení každé zkoušky nebo její části včetně hranice úspěšnosti a způsob stanovení výsledného hodnocení zkoušek navrhuje ředitel školy, není-li stanoveno jinak, a nejpozději před začátkem konání první zkoušky schvaluje zkušební maturitní komise.

Ředitel školy zveřejní schválený způsob hodnocení a schválená kritéria hodnocení na přístupném místě ve škole a zároveň způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to nejpozději před začátkem konání první ze zkoušek profilové části.

V případě, že se zkouška skládá z více částí konaných různou formou, jsou hodnoceny také části zkoušky. Hodnocení každé části zkoušky se zohlední v návrhu výsledného hodnocení zkoušky.

V případě zkoušek z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka tvoří hodnocení písemné práce 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu.

Pokud se zkouška skládá z více částí **konaných různou formou**, vykoná žák zkoušku úspěšně, **pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.**

Pokud žák zkoušku nebo **část zkoušky** nekonal, uvádí se v protokolech u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“. Pokud žák nahradil zkoušku z cizího jazyka zkouškou podle § 19a vyhlášky č. 177/2009 Sb., uvádí se v protokolech u příslušné zkoušky místo stupně prospěchu slovo „**nahrazeno**“.

Hodnocení zkoušek **s výjimkou písemné zkoušky, písemné práce a praktické zkoušky** oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise veřejně ve dni, ve kterém žák tuto zkoušku nebo její část konal. Hodnocení písemné zkoušky, **písemné práce** a praktické zkoušky oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise bez zbytečného odkladu po vyhodnocení zkoušky **zkušební maturitní komisí**. Pokud se písemná zkouška, **písemná práce** a praktická zkouška konají před ústními zkouškami, oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise jejich hodnocení nejpozději v době konání ústních zkoušek.

(Pro hodnocení a možné přezkoumání zkoušek profilové části je nutné stanovit kritéria hodnocení, aby žák, zkoušející, ten, kdo práce opravuje, případně přezkumný orgán věděli, jaká kritéria nebyla dodržena či splněna. Krajské úřady budou rozhodovat na základě ředitelem školy stanovených kritérií včetně hranice úspěšnosti a zkušební dokumentace.)

Celkové hodnocení maturitní zkoušky a vydání vysvědčení

Celkové hodnocení maturitní zkoušky se provádí podle výsledků všech povinných zkoušek společně a profilové části maturitní zkoušky, podle stupnice

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, jestliže žák nebyl z žádné povinné zkoušky **profilové části maturitní zkoušky** hodnocen stupněm horším než 2 – chvalitebný a zároveň prostý aritmetický průměr hodnocení ze všech povinných zkoušek **profilové části maturitní zkoušky** není vyšší než 1,50 a **žák uspěl u povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky**,
- b) **prospěl(a)**, jestliže žák nebyl z žádné povinné zkoušky **profilové části maturitní zkoušky** hodnocen stupněm 5 – nedostatečný a **žák uspěl u povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky**,
- c) **neprospěl(a)**, jestliže žák byl z některé povinné zkoušky profilové části maturitní zkoušky hodnocen stupněm 5 – nedostatečný nebo **žák neuspěl u některé povinné zkoušky společné části maturitní zkoušky nebo povinnou zkoušku z jiného důvodu nevykonal úspěšně.**

Zkušební maturitní komise

Hodnocení maturitní práce navrhuje zkušební maturitní komisi vedoucí maturitní práce. Hodnocení písemné zkoušky, praktické zkoušky a ústní zkoušky navrhuje zkušební maturitní komisi zkoušející nebo hodnotitel. **Hodnocení písemné zkoušky a písemné práce navrhuje zkušební maturitní komisi učitel pověřený ředitelem školy hodnocením zkoušky.**

(U ústní zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka již není hodnotitel, ale zkoušející a přisedící.)

VYMEZENÍ DALŠÍCH ČINNOSTÍ ORGÁNŮ A OSOB ZABEZPEČUJÍCÍCH MATURITNÍ ZKOUŠKY

Centrum

Centrum zpracovává a vydává metodické postupy pro výkon funkce orgánů zajišťujících maturitní zkoušky, ředitele školy, komisaře, zadavatele a sleduje jejich dodržování při přípravě podmínek pro konání didaktických testů zkoušek společné části maturitní zkoušky ve škole, při jejich průběhu.

Ředitel školy

Ředitel školy navrhuje Centru pedagogické pracovníky pouze pro výkon funkce komisaře a zadavatele (funkce hodnotitele ústní a písemné zkoušky již není). Povinností ředitele školy je dále určit a pověřit učitele, který bude zkušební komisi navrhopvat hodnocení praktické zkoušky, písemné zkoušky a písemné práce.

JEDNOTLIVÁ ZKOUŠKA

K jednotlivé zkoušce, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky, se uchazeč přihlašuje **v termínech stanovených v § 4 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb. prostřednictvím informačního systému Centra. Jednotlivá zkouška, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky, se koná ve zkušebních obdobích podle § 2 vyhlášky č. 177/2009 Sb.** Součástí přihlášení k jednotlivé zkoušce je přiložení souboru obsahujícího kopii originálu či úředně ověřené kopie dokladu o získání alespoň základního vzdělání.

K přihlášce je případně přiloženo čestné prohlášení uchazeče, že pro stejné zkušební období se ve zkušebních předmětech český jazyk a literatura nebo cizí jazyk přihlásil také k oběma částem, které svým obsahem a formou odpovídají zkoušce profilové části maturitní zkoušky.

Osvědčení o vykonání jednotlivé zkoušky, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky, vydá Centrum.

Odpovídá-li zkouška zkušebnímu předmětu profilové části, vydá osvědčení o vykonání jednotlivé zkoušky ředitel školy.

Za konání jednotlivé zkoušky se hradí úplata ve výši 2.000 Kč, a to před zahájením zkoušky. Konkrétní výši úplaty za konání jednotlivé zkoušky podle § 48 stanoví Centrum a za konání jednotlivé zkoušky podle § 49 ředitel školy, včetně snížení úplaty podle odstavce 2, současně se zveřejněním termínu konání zkoušky.

Pokud se uchazeč pro stejné zkušební období přihlásí ke zkouškám ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura nebo cizí jazyk, které svým obsahem a formou odpovídají zkouškám společné a profilové části maturitní zkoušky, za konání každé takové jednotlivé zkoušky se hradí úplata nejvýše 1.000 Kč, pokud uchazeč v přihlášce prohlásí, že jsou splněny podmínky pro nižší úplatu.

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Při konání didaktických testů, písemných zkoušek a písemných prací profilové části maturitní zkoušky je zakázána jakákoliv vzájemná komunikace mezi žáky.

Opuštění učebny v průběhu konání didaktických testů z jiných než zdravotních důvodů se posuzuje, jako by žák zkoušku ukončil.

Žák, který již získal střední vzdělání s maturitní zkouškou a žádá o nekonání zkoušek společné části maturitní zkoušky nebo profilové části maturitní zkoušky v souladu s § 81 odst. 6 školského zákona, přiloží tuto žádost k přihlášce k maturitní zkoušce; pokud střední vzdělání žák získá až po podání přihlášky k maturitní zkoušce, předloží žádost řediteli školy bezprostředně po vydání vysvědčení o maturitní zkoušce na jiné střední škole.

Informace k vyplňování vysvědčení o maturitní zkoušce ve středních školách a konzervatořích od školního roku 2022/2023

Společně se Souborem pedagogických opatření dne 31. srpna 2022 byla všem školám zaslána informace týkající se vyplňování data na vysvědčení o maturitní zkoušce. Z informace vybíráme tento text:

Od školního roku 2022/2023 je nutné při zadávání podkladů pro tisk vysvědčení o maturitní zkoušce důsledně zadávat v informačním systému Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „IS Certis“) datum, kdy žák vykonal úspěšně poslední zkoušku profilové části maturitní zkoušky (*jedná se o datum shodné s datem konání zkoušky uvedeným v protokolu o průběhu profilové části maturitní zkoušky a v protokolu o výsledcích profilové části maturitní zkoušky žáka*). Stejné datum bude použito v IS Certis pro tisk na vysvědčení o maturitní zkoušce žáka (*žáci, kteří vykonají úspěšně poslední zkoušku maturitní zkoušky v jeden den, budou mít shodné datum na vysvědčení o maturitní zkoušce*).

Součástí maturitní zkoušky je i její hodnocení, proto v případě odůvodněné časové prodlevy v hodnocení zkoušky je datem vykonání zkoušky datum jejího celkového vyhodnocení.

Obdobně se zadá v IS Certis jako datum poslední úspěšně vykonané zkoušky profilové části maturitní zkoušky datum uvedené na vyzkoušení o přezkoumání výsledku zkoušky maturitní zkoušky v případě, že krajský úřad (Magistrát hlavního města Prahy) u profilových zkoušek maturitní zkoušky změní výsledek zkoušky z klasifikačního stupně „nedostatečný“ na jakýkoliv klasifikační stupeň nižší. Návod pro vyplnění data, kdy žák konal poslední zkoušku profilové části maturitní zkoušky, v IS Certis je součástí metodického pokynu Centra.

V případě, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy u zkoušek společné části maturitní zkoušky změní v rámci přezkoumání výsledku zkoušky hodnocení z „neuspěl“ na „uspěl“, připraví Centrum vysvědčení o maturitní zkoušce s odpovídajícím datem, tj. datem vydání kladného vyrozumění o přezkoumání žádosti žadatele.

V evidenci žáků (školní matrice) je třeba v položce „datum ukončení vzdělávání“ žáka uvést datum (v souladu s § 81 odst. 11 školského zákona), kdy byl žák poslední den žákem dané školy. V případě úspěšně vykonané maturitní zkoušky tedy datum jejího úspěšného vykonání (viz výše), resp. 30. června pro žáky neúspěšné (včetně těch, kteří zkoušku vůbec nekonali).